

vél azoknak a gyászvitézeknek, a kik a magyarországi Muraköz levegőjét és vendégszeretletét élvezve, hazugságokkal, rágalmakkal telt tudósításokat küldenek a horvát lapoknak, s főleg újabb időben a »Náse Pravice«-nak. Az egyik Drávavásárhelyen lakik, foglalkozása: egy magyar grófi fián káplánkodás és a magyar királyi állami népiskolában külön tiszteletdíj élvezete mellett hitoktatás. Neve: Iskra. Ez az ur a főgimnázium felsőbb osztályai közül keltőt Magyarországon végzett, tehát tud magyarul. A másik az alsó-lendvai járásban született és sok éven át tartózkodott Csáktornyan a zárdában. Rozman Róbert a neve. Atyja Stájerországból jött Cserencsócra. Itt tanította állást kapott. 1880-ban a magyar nyelv tanításáról szóló törvény értelmében a magyar nyelvből vizsgálatot kellett volna tennie, vagy elhagynia állását. Margitai J. a csáktornyai tanítóképezde igazgatója, az akkori magyar nyelvi tanfolyamok vezetője könyörgött az akkori püspöknek Szabó Imrénének és a tanfelügyelőnek, hogy családjára való tekintettel hagyják meg állását, s inkább kötelezzék őt arra, hogy több éven át járjon magyar nyelvi tanfolyamra, míg annyira elsajátítja a magyar nyelvet, hogy idegen oklevélét nosztrifikálhatja. Soha sem tanult meg magyarul, később ellensége lett mindennek a mi magyar. Fia is követte atyjának nyomdokait. Atyja később nyugdíjat kapott, magyar nyugdíjat! S a fia mindezekért azzal fizetett, hogy a család jövedelmét abban a varazsdíjban meghurcolja, a magyar hazát pedig, mely az ő idegenből beköltözött családjának kenyeret adott s türte őt sok éven át keblén, elárulja. Ilyenek a mi ellenségeink s ilyen a magyaroknak türelmetlensége (!?) más nemzetiségekkel szemben. amiről oly sokat kiabált és kiabál a tisztelendő káplán ur és páter ur.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kérelem.** Lapunk f. hó 1-ével a XXI. évfolyam III-ik negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, azt újítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralé-

S míg neje kábultan a diadalnámortól csak úgy sziporkázott jókedvében, addig ő csüggeteg fővel kószált ide s tova.

Nem tudta elnézni a feleségét azok között. Ugy érezte, mintha a vér agyába tolna s izmai megfeszülnek.

Különösen ma, majd kipatantak erei az izgatottságtól. Az agyában megvillant valami . . . s szívét marta a sötét gyau.

Ugy ödöngött utcahosszat czél nélkül, mint a ki eszt veszette. Barátai köszöntését észre sem vette s ezek csodálkozva bámultak utána.

... Egyszer csak megállt. Arczán szilárd elszántság látszott s gyorsan haza tartott.

Minden bejelentés nélkül felesége szobája felé indult.

... Az ajtó előtt megállt. Elszégyelte magát s visszaakart fordulni. — Pár pillanatig habozva állt.

De mi volt ez? Mintha halk susogás nesze töltötte volna meg füleit. Hallgatni kezdett s csakugyan nem csalódott.

Mint egy örült rohant az ajtónak . . . A felesége volt ott Petróczy Laczi karja között . . .

Másnap mint egy alázatos bűnös állított be feleségéhez s bocsánatot kért az alkalmatlankodásért.

Scipio.

ban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fenakadás történjék. Tisztelettel a **kiadóhivatal**.

— **A király nevenapja.** Szokásos fénynyel s módon ünnepelte meg az egész ország október 4-ét, szeretett királyunknak a nevenapját. Csáktornyan is minden középület és sok magánépület fel volt lobogozva; valóságos zászlódiszben volt a község. Reggel 8 órákor a katonaságnak volt ünnepi miséje a szent ferenczrendiek templomában, 9 órákor pedig a hivatalos istentisztelet tartott meg. Ez utóbbin megjelentek: a község előjárósága, a szolgabíró, járásbíró, posta, adóhivatal s egyéb hivatalok tisztviselői, a tanuló ifjuság tanáraikkal s tanítóikkal az élükön.

— **Kinevezések.** A magyar államvasutak igazgatósága Szabó János drávazsentmihályi állami tanítót a vinkovcei máv. iskolához nevezte ki tanítónak. — A vall- és közoktatásügyi miniszter Loparits R. József okleveles tanítót a drávazsentmihályi áll. elemi népiskolához rendes tanítónak kinevezte.

— **Egyházi áthelyezés.** Mühletics János dráskoveci káplán hasonló minőségben Császmára (Horvátország) helyeztetelt át.

— **Athelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Feleki János barátfalui áll. elemi iskolai tanítót a IV. hegykerületi áll. népiskolához, — Faludi Géza ráczkanizsai és Czinke István IV. hegykerületi állami elemi iskolai tanítókat pedig kölcsönösen áthelyezte.

— **Jegyzőválasztás.** Az orehovicei lemondás folytán megürült jegyzői állásra három pályázó volt, kik közül Pintarics Pál okleveles jegyző, a mostani helyettesét választották meg folyó hó 1-én

— **Eljegyzés.** Csányi Lajos novai vendéglős eljegyezte **ösv.** Medved Istvánné alsó-domborui vendéglősnek kedves leányát, Vilma kisasszonyt.

— **Október hatodikát,** az aradi gyásznap szomorú emlékét mindig s mindenütt bensőséggel szokta megünnepelni a magyar nemzet. Az ünnep nem hivatalos ünnep, de nemzeti ünnep, melyet annál is inkább ünnepelünk. Az iskolákban tanítások voltak ugyan, de azért az ifjuság sem maradt ki az ünneplők közül. Csáktornyan a tanítóképző ifjusága október hatodikai kegyeletét ma, 9-én d. e. 8 órákor rója le önképzőköri diszgyűlésében, a következő programmal: 1. Erkel-Kölcsey: »Hymnus«. Éneklí az önképzőköri énekkar. 2. Ábrányi Emil: »Október 6.« Szavalja Polány János I. éves n. 3. Simonfi K. »Gyászdal.« Szövegét írta: Miskolczy Mihály, éneklí az önképzőköri énekkar. 4. Emlébeszéd. Irta és felolvassa: Miskolczy Mihály IV. éves n. 5. Mosenyi: »Gyászdal.« Szövege Miskolczy Mihálytól. Előadják: Budai J. IV. é. (ének), Némethy L. IV. é. (zongora) és Nemes Béla IV. é. (hegedű) 6. Váradi A.: »Tizenhárom.« Szavalja Mattos Béla IV. é. növ. 7. Egressy-Vörösmarty: »Szózat.« Éneklí az önképzőköri énekkar.

— **Felhívás a »Muraközi Tanítókartagjaihoz.** Kedves kartársak! A »Muraközi Tanítókartag«, — mint ismeretes, már az igen tisztelt tagok előtt, — folyó évi október hó 15-én tartja meg az évi rendes közgyűlését Perlakon. Ezen alkalomból teljes tisztelettel kérem kedves Pályatársaimat, hogy a lefolyt 1903—904-ik egyesületi évre szóló és esetleg a korábbi tagsági-díj hátralékokat ezen a közgyűlésen kiegyenlíteni sziveskedjenek. Szívelegyek meg kedves kartársaim e kérel-

memet, s tegyenek eleget kötelezettségeiknek. Kiméllék meg az egyesületet a felesleges postai kiadásoktól, az elnökséget pedig a sokféle levélírástól. Én bizom kedves Pályatársaim rendszeretében, pontosságában, miéért is újabb szives jóindulatukba ajánlom fenti kéresemet. Csáktornya, 1904. október hó 8-án. Brauner Lajos, körelnök.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az idei főünnep alkalmából a csáktornyai izr. négyetnek Benedikt Ede ur 50 koronát, Wollák Rezső, Kohn Ármin, Mózes Bernát, Neumann Samu és Hessel Jakab urak 10—10 koronát, Löwenstein Albert ur (Bartolovecz) 6 koronát, Bachrach Győző, Gráner Miksa, Heilig József, Hirschmann Leó, Hirschmann Henrik, Heinrich Sándor, Neufeld Lajos (Botornya), Neumann Salamon, Pollák Gyula és Weisz Miksa urak 5—5 koronát. dr. Hidvégi Miksa és Löwenstein Samu urak 4—4 koronát, Feigelstock András ur 3 koronát, Schwarz Jakab rabbi, Fridrich Zsigmond (Polstrau), Heinrich Oszkár, Karczag Béla, Mandlbaum Simon (Ligetfalva), Rosenberger Zsigmond, Wertheimer Jakab (Muraszany), és Weisz Sándor urak 2—2 koronát voltak kegyesek adományozni. Fogadják áldozatkészségükért hálás köszönetemet. A nőegylet nevében: Wollák Rezsőné, elnök.

— **Benzinrobbanás.** Mikor október 4-én Csáktornya községe a király nevenapja alkalmából tartott ünnepi miséről $\frac{3}{4}$ 10 órákor a templomból tolongott kifelé, rémes hirtűtől végig a sokaság között: »Mráz testvérek« vegyesáru kereskedők üzleti pince rakárában fellobbant nagyobb mennyiségű benzin. S csakugyan csunya fekete füst gomolygott ki az említett üzlet pinczejéből. Mindenkinek nagyobb mérvű szerencsétlenségűl tartott, de szerencsére az idejekorán érkezett segítség elejét vette a komorabb bajnak. Homokot dobáltak a pinczébe s így sikerült elfojtani a tüzet s csak a pinczében felhalmozott árukészletről ment tönkre teleme mennyiség. Állítólag mintegy 5000 kor. érték semmisült meg. A veszedelem elfojtásában legtöbbet tettek: Pecsornik Ottó, az önkéntes tűzoltó testület ezidei parancsnoka és Grábár József mészáros segéd, kik valóságos halálmegvetéssel lehatoltak a félelmetes pinczébe, nem törődve azzal, hogy mi történhet a következő percben, s úgy szólván az ő vakmerőségükkel köszönhető, hogy oly rövid idő alatt sikerült teljesen eloltani a tüzet. 12 órákor már minden csendes volt ismét. Mintegy 3—4 liter benzin gyuladt meg, Vidancez Lajos könyvelője következtében, ki a sötét pinczébe olajlámpával ment le benzinért s a helyett, hogy a benzint tartó nagy üveget ki vitte volna a pinczéből és a szabadban öntötte volna a kisebb üvegbe, lent a pinczébe az égő lámpa közelében tette azt, mitől a benzin meggyuladt.

— **Uj pénztézet Muraközben.** Az ujonan alakult »Perlaki takarékpénztár részvénytársaság«-ról mult számunkban sajtóhiba folytán tévedés csuszott be, t. i. az állott, hogy e takaréknak alapításakor 200 drb. részvényt bocsátottak ki, holott nem 200, hanem 400 volt a kibocsátott részvények száma. Az uj pénztézet már meg is alakult s alakuló gyűlésében igazgatónak Tóth Sándort, aligazgatónak Ebenspanger Miksát választotta meg. Igazgatósági tagok lettek: Varga János, Tamás János, dr. Zakál Lajos, Sostarics Pál, dr. Szabó Zsigmond, Hermann János, Hirschsohn J. Viktor, Zala József, Petrics Mihály. A felügyelő bizottságba beválasztottak rendes tagoknak: dr. Kremény Fű-

löp, Mozes Bernát, ifj. Neumann Miksa; pótlagoknak: Náday Ferencz és Fehér Károly.

— **Eljegyzés.** Kreutz Berta kisasszonyt ma eljegyezte Pulai Henrik az ifj. Neumann Miksa czég könyvelője.

— **Lustgarten Izrael** nyugalmazott izraelita tanító e hó folyamán ünneplő 50 éves tanítói működését. 1854. októberében választotta meg őt a csáktornyai izraelita község az általa fenntartott német tannyelvű népiskolához, s ez iskolának volt a rendes tanítója 1882-ig, míg az izraelita iskola bele nem olvadt a községi iskolába. Ez időtől kezdve pedig a csáktornyai községi népiskolában az izraelita hittant tanítja a mai napig.

— **Közgyűlés.** Csáktornya nagyközség képviselőtestülete folyó hó 1-én Nuzsy Mátyás községi bíró elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés: I. Antonovics József csáktornyai helypénzszedési jogbérletnek az 1905. és 1906-iki évekre vonatkozó bérlete felmondása tárgyában benyújtott kérelmének helyt adott, a bérlettel felmentette, s egyúttal az 1905. és 1906. évekre leendő helypénzszedési bérbeadás idejéről folyó évi december havát állapította meg. II. A régi községében levő fodrász bérletnek, miután az illető bérleti kötelezettségeinek nem felelt meg, a bérletet felmondotta, s az így megürült bérleti helyiség újból bérbeadása iránt intézkedett. III. és IV. Horváth József aradi lakos és családjának, valamint Heilig József csáktornyai lakos és kiskoru leányának csáktornyai illetőségét megtagadja. V. Heinrich Henrich, Neumann Vilmos, Deutsch Ede és Schaffer Rezső csáktornyai lakosok törlesztésbe hozott állami adójuk után kirótt községi pótladó elengedése ügyében határozott. VI. A m. kir. belügyminiszternek a községi és körjegyzők szabadságolása tárgyában kiadott 1904. évi 81803. számú rendelete utasításához képest a községi szervezési szabályrendeletet megfelelő értelemben megváltoztatja. Azaz: a közigazgatási és adóügyi jegyzők évenként 4—4 heti szabadságidőt, a községi írnok pedig 2 heti szabadság időt élveznek, úgy azonban, hogy egyszerre nem vehetik ki szabadságaikat, hanem csakis felváltva, hogy az ügymenet akadályt ne szenvedjen. VII. Kollarics Mátyás és Korpics Ferenczné csáktornyai lakosok általuk megvásárolt és még mindig a község nevében levő ingatlanoknak adás-vevési szerződés kiadása ügyében határozott. VIII. Az ipartanodai bizottságba Pruszác Alajos és Graner Miksa csáktornyai lakosokat megválasztotta. IX. A községi bíró által az 1905. évre föltétlenül az 1906. és 1907. évekre pedig föltétlenül 26605. kor. 76 fillérrel megváltozott fogyasztási és italmérsi adokról betervezett jelentést tudomásul vette. X. Horváth Mihály csáktornyai lakos által a kavicsbányák helytelen kezelési ügyében benyújtott panaszra nézve kimondotta, hogy a panaszt mint alaptalant, figyelmen kívül hagyja. XI. Baumann Zsigmond és társai perlaki utcza lakosoknak egy átjáró gyalogjáró és a »Zugmeiszter«-féle ház körül felállítandó új izzólámpa ügyében benyújtott kérelemnek helyt adott, az átjárót kijavíttatja és Jókai meg Szécsenyi utczában egy-egy egész éjjeli lámpa felállítását elrendeli. XII. A helybeli vasuti állomását a közbiztonsági szolgálat teljesítésére felállított csendőrség pihenő helye ügyében értekezett s annak a »Déli vasut«- által leendő létesítése ügyében kérelmezett.

— **Hirdetmény.** Csáktornya község előjárósága hirdeti, hogy a nagyközségnek a járás főszolgabírája által egybeállított 1905. évi legtöbb adót fizető képviselőtestületi ta-

gok névjegyzéke az 1886. XXII. t.-cz. 33. §-a értelmében Csáktornya nagyközségéhez 1. számú helyiségében közszemlére helyeztetett oly czéliből, hogy azt az érdekeltek betekinthessék. A névjegyzék tartalma ellen folyó hó 5-től 20-ikáig a vármegye alispánjához fellebbezésnek van helye. Kelt Csáktornyan, 1904. évi október 2-án. Az előjáróság.

Csáktornya község virilistái az 1905. évre a következők lesznek: Gróf Festetics Jenő, Neumann Miksa, Ziegler Kálmán, Szent-Ferenczrendi zárda, Friedl József, Wollák Rezső, Pethő Jenő, özv. Krasovecz Ignáczné, Antonovics József, Hochsinger Sándor, Gráner Miksa, Gráner Mór, cs. és kir. szab. Déli vasut, Hencsey Gábor, Molnár Elek, Kohn Herman. Csáktornyai takarékpénztár, Pecsor-nik Ottó, Heinrich Miksa, Krasovecz József. Pótlagok: Neumann Samu, Csakathurner Hermann, Czvetkovics Antal, Hirschmann Adolf, Zozoly Ferencz.

— **A magas hús és zöldségárak** a takarékos gazdaságnak nagy gondot okoznak, pedig izlelten főzhetne. ha úgy az egyikről, mint a másikkól kevesebbet vásárolna és a leves, mártás, főzelék izének javítására a Maggi-féle ízesítőt használná. A Maggi-féle ízesítőből csak kis adagot kell a tálalásnál a leves, mártás vagy főzelékbe adni, hogy az erőteljes jó izt kapjon.

— **Községi ménék.** Az országos lötenyész-tés állapotára kedvező jelmek vehetjük azt, hogy az uralkodó takarmányhiány ellenére a községek ez évben nagyobb számmal folyamodnak a földmívelésügyi miniszterhez községi ménék engedélyezésére. Ilyen ménék 500—800 korona árban engedtetnek át a községeknek három évi részletfizetés mellett. Azonban ily ménék vételáruk letörlesztése az állami közegek felügyelete alatt maradnak. Mezőhegyesen mintegy 100 drb községi mén áll egyes községek rendelkezésére. A kiosztás november elején veszi kezdetét.

— **Honi ipar.** Hochstädter Mór kesztelyi női divatúru kereskedő lapunk mai számában közzétett hirdetésére felhívjuk b. olvasóink figyelmét, annál is inkább, mivel biztos tudomásunk van arról, hogy kitűnő ruhaanyagait egy hazai előleki gyárból szerzi be.

— **Fogfájást és szájbúzt** azonnal megszüntet a »Plombus«-amerikai önpombázó szer. Bővebbet a lapunk mai számában közzétett hirdetésben.

KÖZGAZDASÁG.

Védekezés a burgonya rothadása ellen.

Hazánkban a burgonya rothadása mindinkább terjedőben van. Míg ezelőtt 15—20 évvel a baj alig volt ismeretes, ma folytonosan, minden irányban halljuk a panaszt.

Oka a bajnak egy gombaféleség az u. u. Phytophthora infestans, a mely különösen akkor lepi meg legnagyobb mennyiségben a burgonyatáblákat, ha a nyár nagyon meleg és nedves. E baj ellen a következő módokat segélyével kell védekezni.

1. Nem minden burgonyaféleség ellentáloképegsége egyenlő e bajjal szemben. Az eddigi kísérletek azt bizonyítják, hogy legellentálobbnak bizonyult a magnum bonum, azután pedig a Richter imperator nevű burgonya. A későn érő burgonyaféleségek általában véve inkább szenvednek e betegségben, mint a koraiak.

2. Minél gazdagabb a talaj nitrogén készlete, rendszeren annál jobban a burgonya levélzete, a mi elősegíti a betegség elterjedését. Epen azért a tulbőn alkalmazott istálló vagy zöldtrágya, illetőleg más fölöslegben alkalmazott nitrogéntrágyák hasonlóan

kedveznek a betegség elterjedésének. A káli és foszfortrágyák ellenben akadályozzák a betegség felépését s azért különösen olyan vidékeken, a hol a betegség el van terjedve, nem lehet eléggé ajánlani a műtrágyák használatát.

3. Nem szabad vetésre olyan burgonyát használni, a mely phytophthora infestanssal be van fertőzve. A befertőzést elkerülendő, burgonyának csak minden harmad negyed évben szabad ugyanazon táblára kerülni, azon táblát pedig, a melynek termését jövő évi vetőmagul szántuk, meg kell háromszor permeteznünk bordói lével június 15—20-a között, másodsor egy hónap múlva, harmadszor pedig augusztus végén, szeptember elején. A permetezésnél az a fődolog, hogy a rézoldat a levélzetet lehetőleg sűrűn lepje el; magának az oldatnak különben nem kell nagyon sűrűnek lenni, mert a Phytophthora igen kevés részától is elpusztul, elegendő ha az oldatban 2% rézsulfát van.

Ezen tanácsok keresztülvitele után, ha burgonyánkat szellős, száraz helyen tartjuk el, nem lesz okunk a burgonya rothadására ellen panaszkodni.

A meszezés befolyása a burgonya termésre.

Dr. Ulbricht német tanár azt tapasztalta, hogy a nevezett talajban termelt burgonya gumói vasasodtak a márgázás következtében azonban igen. A gyakorlati tapasztalatok szerint a rozs alá szántott kainittal trágyázott és a rozs után megmárgázott talajban a burgonya nem vasasodik meg s ezt Ulbricht tanár is tapasztalta. Olyan frissen márgázott talajban azonban, mely kainittal nem trágyázott, vasas lett az ugyanazon fajta, különben teljesen azonosan művelt burgonya. A meszezés a terméshozamot rendkívül növelte; többnyire 30—40 m/m-al. Legkisebb terméshozamot a meszkőporral a legnagyobbat az égetett meszszel trágyázott parcella szolgáltatja. Megállapított ezen kísérletek alkalmával az is, hogy a meszezés a talajt porhanyóbbá, termékenyebbé változtatta. A meszezés tehát burgonyánál is kitűnő termés fokozó hatással bír, csak azután gondoskodni kell, hogy a talajból fokozottabb mérvben elvont tápláló anyagok istálló és műtrágyákban vissza is pótolóssanak.

Czelszerű-e luczernát ősszel vetni?

Az idei száraz évben, a midőn a tavasszal vetett luczernák nagyrészt kivessztek, bizonyára sokan megfogják kísérteni a luczerna őszi vetését, hogy ilyen módon pótolják a jövő takarmány hiányt. A luczerna őszi vetése azonban ritkán vezet célra, mert többnyire nem sikerül. De nincs is miért ősszel vetnünk luczernát, mert ha tavasszal egymagában védőnövény nélkül vetjük, sokkal jobb eredményt fogunk elérni, mintha ősszel vetetjük volna. Kerpely Kálmán gazdasági tanintézeti igazgató végzett ez irányban több ízben kísérletet: a melyek mind a tavaszi vetés javára dőltek el. Természetes is, hogy a tavaszi nedvesebb időjárásban a luczerna mag is gyorsabban indul csirázásnak és fejlődésnek. Ez eljárásnak különben meg van az előnye is, hogy tavaszig módunkban van talajunkat nemcsak ismételt mély szántásokkal — de megfelelő istálló és műtrágyákkal is előkészíteni, a mi mindenesetre a luczerna termés előnyére fog szolgálni.

Sve pošiljke se tičuđ zadržaja
novinah, naj se pošiljaju na
ime, Margitai Jožefa urednika
Csáktornya,

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova,
kam se predplate i obznane
pošljaju.

MEDJIMURJE

na horvatekom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe
i f. l. računaju.

Službeni glasnik: «Csáktornyai takarékpénztár» «Muraközi takarékpénztár» «Csáktornya Vidéki takarékpénztár» i t. d.

„Rodoljub.“

VIII.

(Odgovor „Medjimurskomu hrvatu.“)

Nesretni taj sokolovac nikak nemre miran biti vu svojoj koži. Podjednim pošilja glase vu »Pravice« varaždinskoga Kerempuh Petrice i sa tak ozbiljnim glasom piše svoje malenkosti, da smešan postane. Zaisto gospodin Iskra, ono kaj vi vu list Kerempuh Petrice pišete, nije slično vašemu prezimenu!

Dakle vi ste taj »redki ftič«, gospodin Iskra? Drago mi je da se spoznamo! Oh, oh, gdo bi si mislil, da »nedelski« kapelan, gospodin Iskra takovu izvrstnu glavu ima, kaj vu »Pravice« Kerempuh Petrice zna pisati! Ali oprostite gospodin Iskra, da se tak čudim! Slušajte sem! Ja vas sada za osmoga grčkoga mudraca izjavim. — Pa još za kakvoga? Sokrates, Plato Diogenes i oni svi drugi bosu mudraci se dalko za vami moreju skrivati! Vi ste moderni mudrac! Vi sa cigarom vu ustah i punim trbuhom išete istinu, tak kaj nju je to negda Diogenes po belim dněvu sa lampašom iskal. Oh nesretni ti Diogenes! Zbogom je tvoj veliki glas, jer evo ti »nedelskoga« kapelana gospodina Iskru, kojega je varaždinski Dr. Peter Magdič, ili kak ga sada nazovemo »Kerempuh Petrica« postavil za mudraca novog veka, kaj oslobodi medjimurski puk, od one velike kmice, vu kojoj ga verni sinu magjarske domovine drziju.

Gdo bi si bil to mislil? Dakle zaisto ima temelja ovo prirečje, da »Tiha voda brega je.«

Pak kad ste vi tak veliki mudrac, dopustite mi, da ja nesretni Čirić Ivič, kojega vi tuliko ljubite, da se sa razpravljanjem mojega imena bavite, da ja nekoliko pitanja predstavim pred vas:

1. Ova zemlja, gde ste vi je Magjarska. Vi od Magjarske vlade dobavljate plaću za učenje katekizama. Kak je to dakle, da se vi tuliko ljutite na magjare i na sve ono, kaj je magjarsko?

2. Vi se tu vu družtvu takvih takaj svećenikah obrnete, koje pak vi vu listu Kerempuh Petrice do blata pogrđite. Rečite, jeli je to značajno, jeli to pošteno?!

3. Ako vi tak nezrelim glasom pišete vu list još nezrelijeg Petra Magdiča ili Kerempuh Petrice, rečite: kakovim glasom morete vi držati onda prodeku onomu puku, kojeg duše su na vašu brigu ostavljene?

Neiskreni mudrac Iskra, oprostite mi, ja se čudim, da su vas tak nezreloga poslali iz one škole, gde ste se vi učili! Ako ste čitali Paul de Kock »Fiquette« romana, ondje vam je nuter takaj jedan takov nez-

rel človek nekakov Jakob sluga, koj na mesto ribah crknjene mačke lovi po vodi, a kad je vu Parizu, se navek zgubi na vulici. Vi tulikajše: pravicu idete lovit, a nazadnje se vidi, da ono kaj ste vu Kerempuh Petrice mreži gori donesli, je smrdeća laž, koju medjimurci nikak nebi mogli progutati. Pak kak se je Jakob podjednim zgubil vu Parizu, ravno tak se budete zgubili i vi vu onim Labirynthu, koj se život zove; bez toga se budete zgubili, da bi vašem delu ikakov hasen bil.

Ali najte misliti, da ja tu materialnog hasna mislim, akoprem bi i ja lahko rekel vam, da vam Magdič-Petrica-Kerempuh negda negda kakši grošek pošpendlěra, da za to pri Marki v Nedelišču magjarski gulaš jete. Nu, ja nemislim navěk na materialni hasen, kak vi, pak zato vam i sada velim, da vaša larma i nezrelo brblanje je vu dustinju vikana reč, koju spametui medjimurci odbijeu od sebe.

Je, ako je gdo veren domovini i trsi se za svoju domovinu delati, pak mu njegov trud nagradiju, to je poleg Vas, neiskreni mudrac Iskra, nē pošteno delo. Velite, da bi to delo vu celoju Europi v blato porinulo njih činjenike. Samo pomalom! Pitam vas još prije, jeli ste vi premislili dobro ono, kaj ste pisali? Pa jeli vi poznate dobro današnji stališ Europe? Dvojim vu tom, jer drugač nebi hoteli tak ozbilno dirigirati smisli Europe?

Na druge sve vaše laži vam ne imam nikaj odgovarati, jerbo kaj ste pisali iz mojega članka, onomu svemu s'e prije šinjak zasuknuli, i onak citěrali. A na ono pak, kaj ja nisam pisal, a vi ipak meni doputite, samo to morem reći da je laž.

Dakle vidite dragi neiskreni mudrac Iskra, da sa vami je na hitro moći zvršiti. Da to vam nebude hasnelo, kaj vi svoje nezrele ideje — sa svojim prijateljom Rozmanom skup — tržite vu Pravica Kerempuh Petrice Magdiča, to je sigurno. Nego nazadnje bude zhdilo vam to, da se oni svećeniki, koji nečutiju i nemisliju tak nezrelo kak vi, budu proti vam stavili i budeju rekli: »šicć!« Samo pazite!

Rozman je već otišel, on se tam dosta more sada zritati gde je! Tam mu je slobodni svēt! Samo neznamo, kaj reče k tomu njegov savjet, da on kakti magjarski domodec, izdajica postaje svojoj domovini. Ali tak je, za peteže je sve moguće! Neznam, kak mora zgledati van onaj puk, kojega Rozman vuč! Zaista med svakom zrnom je tušek, pa žali Bože i med svećenike je!

Čirić Ivič.

Tabor vu Ažiji.

Iz toga da je Ruski car Grippenber generala imenuval za zapovednika poljeg Kuropatkina, se je veliko zmešanje bilo napravilo vu Ruskoj. Ruske novine braniti počeu Kuropatkina. Nekoje su jako srdite na Alexejeva, koj još sada kakti carski namestnik zapovedi davlje Kuropatkinu. »Novoje Vremja« zvane ruske novine sledeće pišeu: »Ako je Kuropatkin falinge napravil, tomu je svigdar nē on bil krivec. Znalo se je pripetiti, da je Alexejev ne ta poslal pomoćne vojske, kam nije je Kuropatkin čekal. Nadalje vngoput se je pripetilo, da je Kuropatkin vngoput takve zapovedi moral zvršavati, koje su iz Pétervara došle i nikak nisu bile prilične, da delo Kuropatkina podpomažeju.« Kak gud govoriču ruske novine, to jedno je jako moći videti, da ruski šeregi nisu tuliko vredni kak japanski.

Rusi sada više ljudi pošilaju, tojest drugu vojsku su utemeljiju za boj. Ova vojska je vu broju na hitrom na svojim mestu vu Karbinu, ali toj vojski hrana, opravu municiju i t. d. peljati, to bude vno go vrēmena potrebuvalo.

Kak novine pišeu japanci budu takaj veku vojsku poslali na bojno polje, tak da okolo 1 million ljudi budu imali na bojuim polju. Njim je leži, jer su bliže, osim toga pak su već i željeznicu napravili do Liaojanga.

Okolo Mukdena veku bitku čekaju.

Porti-Arthur se još drži. Kak dugo bude se još držal — to mi neznamo.

Kaj je novoga?

— *Prosimo naše poštuване predplatnike, naj nam vu novim tertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

Žrtva ljubomornosti.

Kmetyko Sándora hódmezővásárhelyskoga oštarijaša pred nekulikimi tjedni, ostavila je njegova žena, jerbo sa svojom ljubomornostjom u ostalom čisto nedužnu žensku pod jednom je mučil. Ostavljeni tuvaruš, kak obavestnik javi, ove dane rano v zorju nuter vudri na svoje žene stani, gde se ravno lečnik sa betežnom ženom bil bavil i sa revolverom strelji svoju ženu vu prsa, zatim pako na liečnika sprozi revolvera. Lečnik međjutim još za vrēme na stran vudri napa nika ruku i kugla se vu stenu zavrla. Kmetyko drugoć takaj

cila na lečnika, koj napokon po dugim prepiranju cukne van revolvera od bedastoga človeka njegove ruke. Žena je još imala toliko jakosti, da je mogla vučiti u susjedsku hižu, gde bez svesti srušila se skupa. Kugla nesrećne žene plu'a njezina prevrtala je preko i doktori su se odpovali od njezinoga življenja.

Zmrženi čovek.

Ranoj zimi se već človeka aldov takaj najde. Iz Lőcse zvanoga mesta javiju, da vu Sepešvarmediji vu višeših mestah debeli sneg pokriva zemlju. Septembra 21-ga vu duraudiiskim hataru jednoga zmrženoga človeka su bili našli. Pozebice aldovnik je Madeja Jakob zvani kučarak, koj pred onim danu na večer iz Leibica vu Durand je nakanil idti, nego vu kmici je zabludil i zmrzel je.

Velika nesreća uz željeznici.

Iz Arada od strahovite nesreće glas dohadja. Ove dane posle podne od dvuh vurah genul se arad-temešvarski lokomotiv sa petimi personaliskimi koli, prama Németszász varašu, kamo točno je takaj i bil dospel. Ob tretjoj vuri i trideset minuti imal bi bil vlak vu Ujarad dojt, nego pokedob je za kesnil kolodvora predpostavljeni je telegrafiral vu Németszász, da kaj mora biti tomu zrok. Onda je bil zeznal, da se vlak med ovimi dvimi občinami iz šinjah van poškiznul i vu do 14 metrov visoku grabu doli prepal. Kolodvora predpostavljeni ob četroj vuri pomoćnoga lokomotiva pošle na nesrećno mesto, gde strahovito porušenje vidiju izbavitelji. Od železne ceste šinje bile su spotrte, iz svojega mesta odaljene i van izkliznuli vlak gliboko se — zavrtal vu zemlju. Pogibelnost je železne ceste močvara i nasipa doli prepadnost zrokuvalo. Med putujućimi dva vumrli jesu, jedan na smrt, više pako odnjih sa menšimi ranami ranjeni postali jesu. Jednomu točačkomu človeku je oko van izurelo, jedan žandar si je prelomil ruku i nogu vu dvuh mestah. Lokomotiva voditelj je doli bil skočil, nego tak nesrećno je obhodil, da si je nogu bil potrl. Nemaju ufanja, da bi vu življenju ostal. Iztraga, koja je namah bila podignuta bude odlučila gdo je odgovoren za ovu strahovitu nesreću.

Poznanstvo na vlaku.

Kovács István iz Banhide stanujući poljodolavec ove dane je vu Budapešt putoval i med putovanjem spoznal se je sa dobro oblečeni magjarskim človekom, koj iz velikom tugom tužil se je od svoje velike nevolje. Kovácsu se smilil taj njegov prijatelj i na večerju pozove njega vu jednu oštariju. Tam anda se dobro jesu izprijeteljili. Kad su na vulticu bili došli, taj uljudan tudjinac prosi Kovača da nek mu zmeni jednoga forinta. Koma da si odpre Kovács bugjelaša tudjinac tamo segne cukne nu iz ruk bugjelara, odbeži i skrje se med onuda hodećih. Vu mošnji bilo je 354 kor. Nezahvalnoga putnoga pajdaša sada išče redarstvo.

Automobila nesreća.

Prošastnu subotu posle podne nesreća se pripetila na szatmárbatizinskoj orsačkoj cesli. Czárán György aranyošmedjinski vlastelin sa svojom gospom se prama domu vozil, kada na naglo proti njim je došel Vécsey László baruna njegov automobil, kojega je njegov mašinista bil kormanil.

Czarana mladi gizdavi konji se jesu presstrašili od ružeće mašine i lahko kočiju poleg orsačke ceste ležeću grabu su prevrtuli. Czarana gospa je tak nesrećno opala van iz kočije, da je odmah umrla. Njezin suprog je takaj jako ranjeni postal.

Radi mačuhe.

Iz Martin, Teksas države varaša javiju da Stuart zvanoga dovcu, dve jedno 13, druga pako 15 ljet stare njegove k čeri, sa sekrom vubile su njega, jerbo od toga bojale se jesu, da se njihov otec oženil bude, one pako nisu hotele, da bi mačuhu imale.

Izniknuta barunska gospodičina.

Kaša varaša, redarsko kapitanstvo pred nekulikimi duevi v jutro po telegramu je obavestilo budapeštansko redarstvo, da iz Sarostalu — po imenu Böck Vera barunska gospodičina, jednoga tamo stojećega zemelskoga gospodina osobito lepa k čerka je nekam izniknula. Po skrovnim načinom izgubleno barunesko gospodičinu sada po celim orsagu kurentiraju.

Ciganski karavan.

Alsólendavsko žandarstvo minućeg meseca 22 dneva vnoči oko 11 vure, blizo alsólendavskoga kolodvora med sumnjivom okolnostjom — potepastih — pet ciganov prijelo je. Pri ciganih vnogo lakovih stvari našli jesu, koja vjerojatno nisu po istinskim putu došla k njim i buduć ravno on dan pri sveti Jeleni bil je orsački senjem pitanje nastavili jesu k čakovečkomu žandarstvu. Zeznalo se zatim, da kod njih nadjena dugovanja, sva do jednoga na svete Jelene obdržavajućem sejmju vkrali jesu cigani i ovdj takaj Blühveisz Julius varadinskoga trgovca šatora oplenili su najbolje kojega šatora vu zorju od zadnje strani su prerezali bili i odonud više komadov mužkarske oprave odnesh. Pokrali jesu na sejmju cigani svakojačke kapute, reklee, konjske gunje, sekire, olivnate tanjire, nože i t. d. vu tak velikim broju, da još drugi dan nise našel gospodar do 90 komadov dugovanjah. Ciganjsku truppu odegali su vu Čakovec i ovdj su nadalje bili držali traženje, kad su od karavana još drugih 4 članov takaj bili prijeli, tak da sa ovom izvrstnom trupom, iz Kolompar Jožefom vodjom 9 njih je došlo vu velikokanički fiskaliatni rešt, pak tam čekaju sada svoju za služenu kaštigu. Ar doista ni samo na svete Jelene sejmjskē kradljivosti teršiju njihovu dušno spoznanje, nego i vnogo više toga, i tako po istraživanju zaznalo se ovo takaj, da septembra 22. dneva zorju vu Vidafalvi Hajdijak Mark i Verbanec Pavla njihovih hižah stene su takaj cigani podkopali i odovud svakojačka dugovanja, fačno i gotove peneze vkrali jesu. Toplek Istvan vidalviiskoga stanovnika hižu su takaj bili vdrl i još dober Bog zna, da kaj sve bude se po iztragi na nje posvedočilo.

Kradljivost.

Panics György i Csatarics Józef tótfalušinski stanovnici skitavci iz Sólya Mihály nagyfalušinskoga stanovnika dvora septembra 18 po noći su kola vkrali i obodva vu novo selo odvlekli jesu, odkud drugi dan prek Drave nakanili su spraviti i prodati. Vlastnik medjutim pokradjenih kolah tragu, kojega oni vu blatu za sobom ostavili jesu lepo je bil došel do novoga sela, vu on

dvor, kamo su tolvaji odvlekli bili kola i pomoćjom žandarskom još za dobro vreme nazad su odvlekli nje. Dobre fliće i onoga gospodara pako pri kojem su kola bili našli su prijeli i fiskaliatu predali.

Peter kralj i francuski njegovi ofitcerski sadruzi.

Peter srbski kralj, koj se vu francuskom orsagu vu saint cyri soldačkoj akademiji vučil, pozval je vu Belgrad sve one francuske oficire koji su akademicko predavanje žnjim skupa zvršili. Ovi francuski ofitcerov broj do šestdeset čini, francuske vlade dopušenjem oktobra 10. odputuju iz Pariza vu Belgrad, gde kak odonut javiju Peter kralj, na njihovu čast oktobra 18. vu konaku obeda dal bude.

Jednoga činovnika tragedija.

Banovszky Gyula od duhanskoga ureda bivši predpostavljeni kod Barča, radi težke živčastne svoje nevolje je vu Penziu stupil, Belezni človek sa svojim šogorom skupa pred nekulikimi tjeđni prijelje toga radi počinka je vu Tatru odputoval. Jednoga dana medjutim je povsema izniknul. Izkali zavvedavali, ali badava. Ove dane zatim je jedna žandarska patrola po velikoj šumi hodeća, vu jednog debelog dreva šuplji jedno sliko spazila je. Van su povukli podebranoga skusmastom bradom, nego od glada oslablenoga človeka, koma da su mogući bili njega na noge postaviti. Po dugem traženju ustanovili jesu, da siromaski človek je čisto bil ponorel. Banovszky Gyula, jeden čeli mesec se potepal po strašno velikoj šumi, gde veliko čudo, da nije od glada, poginul i da nisu ga razdrapale tamo vu velikim broju stanujuće divlje zveradi.

Ruski car vu Kišenevu.

Iz Jasvašarra javiju: da kišenevsko i unghemiško višesemu poglavarstvu dali jesu na znanje, da Mikloš car ov mesec vu Kišenev došel bude, buduć vu Benderbenu razvidbu držal bude ober vu mandžurijsko bojno polje idućih ruskih soldatov. Jasvašariiski ruski konzul i rumanske višese poglavarstvo za segurno drži, da cara vu Kišenevu vu ime Karolya rumanskoga kralja, jedno vekše soldačko poslanictvo bude proslavilo.

Nihilistov kongressuš.

Iz Londona javiju: Redarstvo je ustanovilo, da više nihilistov došlo je vu London i ovi vu Vitechapél zvanoj hiži spraviše držiju. Radi toga Zürichska, ruska kolonija četiri, pariška pako pet zastupnikov poslala je tamo, zvan ovih iz Nemškoga orsaga i iz Hollandije takaj vnogo njih je došlo.

Sumnjčav sultan.

Vu Ahmet Riza uredničtvu, vu Parizu izlažeće Mechveret mlade turske novine Murad sultana njegove smrti ova piše, da Abdul Hamit sultan nema ufanja vu doktori, koji su njegovoga brata smrt bili ustanovili, radi toga njegovo telo dal je dopeljati vu Jildisz palaču, da se osobno uvjeri odtoga, da nisu li sa švercali tugje mrtvo telo vu raku, da po takvim načinom ostobodiju van sužnoga sultana.

Sakski kralj je jako bolestan.

Iz Drezde javiju, da kralj je jako zločestu noć bil imal, podjednom se njemu

duska zapirala i prama polnoći počele su mu noge otekati. Doktori to misliju, da kralja njegovom življenju se negrozi neposredna pogibelj. Od dvora izdano javljenje je sledeće: Glede kralja slabosti na strah ne daje zroka, nego kralja na sigurno pazljivost opomina, kak takajše nato, da i po danu mora vu postelji ostati, pretrucan je sada kralj na njegovo najveću žalost, da Lajos bavarskoga hercega nemre primili.

Pokradjena crkva.

Iz Nemetbogsan občine pišeju: vu Dülö zvanog kraššözörényvarmedjinskoj občini ove dane vnoći vu grčku crkvu nepoznani činitelji su nuter bili vudrli i vkrali jesu jedno zlatno razpelo, jeden zlati kelih, šest mešnih opravah i dvadeset šest korun gotovih penez. Razbojniki Birneksz Janoša tamošnjega stanovnika hižu takaj vu vudrli i 2200 korun gotovih penez i vnoگو kaj-kakovog flačna odnesli jesu. Žandarstvo je sada išce.

Dokončena norija.

Veliku nesreću zrokuval je vu Szent-tamašu jeden nepremišljeni lovac. Dogodjenje se tak bilo pripetilo, da Gavanski Lukača žena i Prišic Lenke sa svojimi odrasćenimi k čeri poleg blizine sela ležećoj njihovoj zemlji krumpera jesu kopali, kak je onud bil išel Malojnovič Milan zvani lovac. Gavanski Lukača žena videla — je domom idućega lovca, da se bolje pašćiju delati, tim je strašila kćere, da ako nedudu marliveše zkapale krumpera, onda se približavajućim baćijom dade strelati na nje, i načinila je takaj vu noriju, veli Malojnoviču, da neka strela na njezinu pucu i žnjom poslujuću pajdašicu. Malojnovič poslušne, po njegovem mislenju za praznu misleći svojom puškom na dvadeset korakov dalečine strela na skupa poslujuće puce. Posle strelbe velika strahota nastala, jerbo sprožena puška iz šprihom nabita bila je. Svi šprihi vu poslujuće njihovo telo zapiliji i manjih pogibelne rane načinili jesu. Nepremišljeni lovac, videti strahovito svoje činjenje, iz svojem oružjem samoubojstvo načinil bi ako tamo delajući ljudi njemu ovo ne preprećiju. Na smrt ranjene puce skup dobežajući puk dimo spravi. Med ranjenimi najbolje ranjena je Prišic Lenke 13 ljet stara puca postala, kojoj jedno zrno špriha se vu oko zavrtat, tri pako vu njezin šinjak otišli jesu. Kod svih ranjenih jedino samo sa doktorskom pomoćjom moguće je pomoći. Malojnovič Milan na občinske hiže odide i plaćuč valuje svoje nesrećne činjenje.

Z A B A V A.

Sreća.

Vriednost dobre matere i zene opisuje liepimi riećmi čakovački čizmar Novak Franc, kojemu je prije 9 godinah žena umrla. Dakako da on to neopisuje znanstveno po knjigah, već u spomenku sedeći medju prijatelji.

On veli:

»Mi smo sedeli svakog dana kod obeda okolo stola, na gornjoj strani stola ja naproti meni moja žena a sjedne i sdruge dugovačke strane stola sve po četvero diece jedno polag drugoga. Mati se je uvijek trsila, da najbolje komade našeg jednostavnog obeda med svoje drage — a to smo joj

svi bili — razdieli. Kaj je onda preostalo, to je za sebe znala uzeti.

I ovak je uvijek bilo. Pri dielu bila je ona prva, pri uživanju i zabavah poslednja, ali uvijek dobre volje i vesela i nikaj ju nije moglo iz kolotečine dobre volje ganuti, samo, ako smo svi zdravi bili.

Dakako da je negda po negda stim ili s onim izašla na videlo, kaj joj je baš srdce tiskalo te se je hotela s nami dospomenuti, kako da se ovoga ili onoga riešimo. Naravski, je da smo svi zajedno poprijeti morali, za da smo uzburkano vierno srdce potažili mogli.

»Samo naj zdvojiti, draga mamica.» — znal sam joj u šali reći — »jeden krat već mora i sreća k nam najti. Viditi češ, jednog dana, kad budemo svi na okupu bude samo nekaj na vratih kucalo, mi vrata otvorimo i eto ti! — Sreća bude samo kroz oivorena vrata nutar u sobu stupala i tu nas sve nadelila.

Ali sreća je izostala — i nije došla niti kroz vrata niti kroz prozor u sredinu rečene obitelji Novak, već miesto sreće su došli baš tmurni dani. Dieca su pričela belegovati, diela u meštrilnici je ponestajalo k tomu je skupoča živeža rasla a concurrencija, koje ima u svakom stališu, je svoje činila. Čizmar Novak, akoprem timi nevoljama dosta potišten odoleval je tim napadajom kakli muž, muzevno, ali mehkeša žena je više krat skrivce točila suze.

On pripovieda dalje: »Moja siromaška žena je pod tim pretiskom nevolje mnogo trpela, jer joj je bilo za nas, ali tužila se nije nikad nikomu, a kad je nevolja svoj vrhunac dostigla, onda se je ona posve dobre volje pričinjala, da niti migom oka nije kazala, da bi moglo bolje biti nego li je, dapače ona nas je jedina batrivala. Njezino čvrsto ufanje na bolja vremenata, dalo mi je volju i moć, da sam i ja sve trpljivo podnašal te se svojom sudbinom neustrasivo dalje boril.

Ali je sudbina na jedankrat silno zamahnula te me je najstrašnijem udarcem udarila. Na protulietje mi na jedankrat zbežeža moja dobra žena, njezine životne sile su u bolesti naglo padale i prije nego je osam dni prošlo sam ja sa diecom zajedno stal plaćuč na odru mrtve mi zene i dietinje matere. Za dva dni smo ju predali blagoslovljenoj materi zemlji na groblju.

Nieka stranjska žena je sad preuzela u kući gospodarstvo te je po mogućnosti mene i diecu mi dvorila. To je dakako bilo samo onak po mogućnosti, jer mater nam polag najbolje volje nije bila u stanju nadomiestiti.

Tiho i zalostni sad sedimo okolo stola pri jelu, koje nam više ljubav nezačinja. Ako vani tko pokuca, nitko se nestane od stola da sreću unutar pusti, krko smo si negda u dobroj volji znali pripoviedati.

Ah, sad znamo svi: Mi smo uvijek sreću očekivali, a eto već je od davna bila pri nas! Bila je već godine i godine medju nami a mi ju nismo upoznali. Ona nas je u jutro budila a na večer u počinek pospravljala; ona je za nas se skrbelo, snami se smijala i snami plakala; a sada kad je pri stolu njezino miesto prazno, sada tek ar vidimo da je bila med nami, sreća naše čitave obitelji, naša dobra i draga majkica.»

Ovako mnogi išce sreću, a nevidi, da sreća kod njega, tek ar kad ga ostavi, onda uvidja, da ono kaj je iskal, nije bila prava sreća, jer prava sreća, je uvijek s njim bila, a on ju nije poznal.

Pogibelno kupalište.

Nieki mornar, koj je u obće vino rakiju više ljubil nego mu je bilo na zdravlje, dobil je na jedan krat poslie putovanj: volju u rieki Kongo jedno malo se okupati. Njegovi pajdaši su ga od toga odvraćali, jer, rekli su, da tu ima krokodilah a to je za čovieka opasno, onak samo, kakli za šafu, med gladnemi krokodili po rieki Kongo simo tamo plivati. Mornar je malo više vina i rakije natočil u želudac, koja se je kak u barometru podigla gore u glavu, u moždjane, a u takovom stališu je onda on bil svoje glave, koj si nije nikaj dal dopovedati. — Ima ih posvuda!

Naš mornar anda se svuču i skoči u rieku te pričme gore dole plivati. Ali na jedankrat izbilja pliva prama njemu jedan ogroman krokodil. Kupajući se mornar ga nije opazil, ali njegovi pajdaši iz obale su ga videli, kako se kupajućemu pajdašu sve više i više plivajuć približava. Kupajući je bil zgubljen, pak su njegovi pajdaši na obali pokušali još zadnje sredstvo: puknuli su iz pusakah nekoliko kruglih proti životinji, ali ovo su se na njegovem tvrđem oklopu odbile i pale u vodu ili se kak po krovu posmeknule i u formi bolte opet pale u more.

Već se je hitro strahoviti grabežljivac svojoj žrtvi približaval te su se kameradi na obali već i dogovarali, jeli nebi bilo bolje i po čoviećanski, da kupajućega pajdaša kuglom iz puske dobro pogode, prije nego ga strašna neman pograbi i pod vodu neodvleče. Ali sad je kupajući strašnoga neprijatelja opazil te se je okrenul prama obali i čim hitrije je k obali pričel plivati, do koje je i sretno prispel te se je imal samo još kroz trstinu i razni iz vode raztući rogoz proturati.

Ali eto ti opet nove nevolje? Plivać nije mogel u nagloj rieki plivati jednako k obali, gde su njegovi pajdaši stali i strahom čekali, kak se bude to izvršilo, već ga je voda prilično niže od njih odnesla, a tu je u trstinu i šikarju vrebil ogromni tiger na svoj plien. Kad je anda naš plivać doplaval do trstine, skoči tiger iz svog zaklona na njega, ali kak je bil strašno poždrvil s falel je svoj skok te je plivajućega, ili bolje rekuć već mulja gazećega ladvara preskočil te je izraven skočil na krokodila, koj je ladvara proganjal.

I to je sad bila ladvarova sreća!

Jer sad je preskoćeni plien bil zaboravljen te nastala strašna borba med ovemi dvemi silunimi životinjama. Badava je tiger svojimi ostrimi zubi po tvrdih luskah krokodilovih grizel i skrampli drupal, njegove lampe su se na krokodilovoj tvrđoj koži samo ranile a krv iz njih je crveno farbala vodu dočim je krokodil ostal neozledjen i zdrav. Krokodil se je uvijek držal nešto pod vodom te je svojega neprijatelja uvijek vlekel sve dalje i dublje, dok ga je na koncu i preobladal te je tiger zajednoskrokodilom zginul u dubljini rieke Konga.

Krokodil je u tom zaboravil na svoju prvobitnu žrtvu, njemu je bilo sve jedno jeli bude čovieka ili tigra žderal, pak je svojim tigrom odplival dalje.

Spašeni mornar pako sada padne na kolienata te se svojemu nebeskomu oslobodjenju i obća od pijansćine se popravit, koja ga je u tako strašne dvie pogibelji dopelala.

I on je svoj zagovor održal!

Em. Kollay

„Naše Pravice“.

»Naših Pravica«, medjimurki apoštoli.

Već smo višekrat spomenuli, da varaždinski hecc-list i vu Medjimurju ima suradnike i apoštote. Pazili smo na svaku okolnost, da zavvedimo imena onih siromaskih vitezo, koji tu vu Magjarskoj, vu Medjimurju naš luft i gostoljubivost vživaju, pak sa lažmi i klevetanjem pune glase pošilaju hrvatskim listom i osobito vu novese vreme »Našim Pravica«. Jeden vu Drávavásárhelyu stanuje i kapelan je na magjarskog grofa fari, pak vu magjarskoj kraljevskoj orsackoj školi katekizuma vuči za extra plaču. Ime mu je Iskra. Ovaj gospon je gimnaziuma dva višeše razrede vu Magjarskoj zvršil, dakle zna magjarski. Drugi se vu lendavskim kotaru narodil i vnogo ljet se je z-državal vu csáktornyaikim klostru. Ime mu je Rozman Robert Otec mu je iz Štajerske došel vu Čerenčovec. Tu je za navučitelja bil. 1880-ga poljeg zakona od vučenja magjarskoga jezika iz magjarskog jezika bi izpit bil moral položiti, ili pak ostaviti svoje mesto. Margitai J. ravnatelj csáktornyaiske preparandije, ondašnjih magjarskog jezika učevnih tečajah voditelj se

je molil ondašnjemu szombathelyskomu biskupu Szabó Imri i pri nadzorniku škole, da gledeć na njegovu familiju, naj ga ostaviju vu službi i rajši ga naj prisiliju na to, da da čez više ljet naj hodi na učevni tečaj magjarskog jezika, dok se tak navči magjarski da si svoju diplomu more nostreficerati. Nigdar se nije navčil magjarski, potlam je nepriatelj postal svemu, kaj je magjarsko, i sin je sledil svojega oca pèldu. Otac mu je potlam penziu dobil, magjarsku penziu!

Pak sin za sve ove je sa tem patil, da dobročinitelja familie vu onim varaždinskim listu dobro pogrdi, a magjarsku domovinu pak, koja je njegovoj iz stranjskoga nutri doselujućoj familii kruha dala i vnogo ljet ga trpela pod svojih krilah, izdaje. Takovi su naši nepriatelji i takova je magjarov nestrpljivost (!) sa drugim narodnosti, od česa je tuliko kričal i kriči gospon kapelan i gospodin pater.

Odgovorni urednik:

MARGITAI JOZSEF.

Gabona árák. — Clena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	20.00 —
Zab	Zob	13.50 —
Rozs	Hrz	12.50 —
Kukoricza uj	Kuruzza nova	12.50 —
kendermag	konopljeno seme	22.00 —
Árpa	Ječmen	13.00 —
Fehér bab uj	Grah beli	23.50 —
Sárga » »	» žuti	19.50 —
Vegyes » »	» změšan	19.60 —
Lenmag	Len	18.00 —
Bükköny	Grahorka	15.50 —
Tökmag	Košćice	22.00 —

Magyar Remekírók.

A magyar irodalom főművei Megjelenik, félévenkinti 5 kötetes sorozatokban, összesen 55 kötetben ára 220 korona.

Megrendelhető:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvkereskedésében

Csáktornyaán.

MAGGI-FÉLE leves- és étel-izeseítő

MAGGI-kitüntetések: 4 nagydíj, 26 aranyem, 6 díszoklevél, 5 tiszteletdíj. Hatszor versenyen kívül, bi kötözött az 1889. és 1900-iki párisi világkiállításokon, (Maggi Gyula bírálótag.

páratlan a maga nemében és régóta jól bevált szer, hogy gyenge leveseknek, mártásoknak főzelékeknek stb. egy pillanat alatt meglepő jó és erőteljes ízt adhassunk. — Néhány csepp elegendő.

Kapható minden fűszerkereskedésben, csemege-üzletben és droguériában. 534 32—

Üvegekben 50 fillértől kezdve. Eredeti üvegeknek olcsóbban utántöltenek.

40—52 620

700 21—36

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“

Jegygyel

legfőbb, legkiválóbb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Ügynökök

felvételnek igen kedvező feltételek mellett

Erzsébet-sanatorium-sorsjegyek

részletfizetés melletti előrusítására.

FUCHS H. váltóháza

BUDAPEST, IV., Kecskeméti-u. 1.

790 2—5

Képes levelezőlapok

nagy választékban kaphatók

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyv- és papirkereskedésében

Csáktornyaán.

Keil-lakk

legkitünőbb mázólszer puha padló számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér »Glasur« fénymáz 90 fillér

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók :

HEINRICH MIKSA cégénél Csáktornyaán.

759 8—7

Kirdetéseik felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

650/1904. sz.

Arverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai királyi járásbírószág 1904. évi V. 140 számú végzése következtében dr. Hidvégi Miksa csáktornyai lakos ügyvéd által képviselt ifj. Neumann Miksa csáktornyai lakos javára Janits István és neje u. o. lakos ellen 260 korona s jár erejéig 1904. évi április hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás: utján lefoglalt és 1371. koronára becsült férfiruha áru, szobabutor, 1 szekér és 1 kerékpárból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbírószág 1904. V. 140/V számú végzése folytán 260 kor. tőkekövetelés s járulékaí erejéig Csáktornyan, alperesnek lakásán leendőszközlésére

1904. évi október hó 17. napjának delelőtti 10 órája

határidőül kítuzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Csáktornyan, 1904. évi október hó 3. napján. 735

Szenzációs ujdonság!

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy egész Zalamegyében kizárólag nálam kapható a női kosztümökre, angol ruhákra, valamint a legkecsesebb utca toilettekre különösen alkalmas 3569. sz. a. törvényesen védett

tükör posztó.

Nagy választék a legremekebb színárnyalatokban.

Mintákkal készséggel szolgálók.

793 2—4

Hochstädter Mór

női divatruháza és menyasszonyi kelengyek nagy raktára **Keszthely.**

4493 — 1903.

Hirdetemény.

Csáktornya nagyközség 1. számú **bérházának** (ez idő szerint fodrász üzlet) **két lakószoba, konyha, éléskamara és lakószóból** álló helyiségei nyilvános árverés utján folyó év november hó 1-től 1907. évi december hó 31-ig terjedő időre a községháza tanácstermében **1904 évi október hó 18. napján délután 3 órakor** haszonbérbe adatnak.

Föltételek a községházán betekinthetők.

Csáktornyan, 1904. évi október hó 7-én.

Az előljároság.

Fiume-amerikai

hajójárat.

A m. kir. kormány felügyelete alatt álló

FIUME-NEWYORKI VONALON

kéthetenként indulnak a gyorshajók.

Menetdíj Fiumétól-Newyorkig a III. osztályban bőséges és rendes ellátással együtt

180 korona.

Bővebb felvilágosítást nyújt
valamint hajójegyeket kiad

ORBÁN IGNÁCZ,

kivándorlási meghatalmazott.

SZENTGOTTHÁRDON.

Fiume-Amerikanska parobrodna linia.

Na FIUME-NEWYORSKI LINIJI, koja pod nadzorstom magjarske kr. vlade stoji,

svake dva tjedne ideju brzoladje.

Céna III-ega klasa karte je od Fiume do Newyorka sa obilnim i redovitim podvorenjem

180 korun.

Obilneše tolnače daje i ladne karte prodaje

ORBÁN IGNÁCZ,

vun putovanja poverenik

VU SZENTGOTTHÁRDU.

Fontos ősziidényre!

Todor R. utóda. Üzegtulajdonos: **Kraschovetz József Csáktornyan.**

Mindennemű üvegezési munkákat úgy a házamban, mint házamon kívül, valamint képkerevezést elvállalok

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RÉTHY-féle

pemetefü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és batározottan **RÉTHY-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

☞ 1 doboz 60 fillér. ☞

Csak **RÉTHY-félét** fogadjunk el!

A vidéken lakó családoknak
mellőzhetetlen
a higiénikus és teljesen szagtalan
csász. és kir. szabadalmazott

szobakloset,

mely mint elegáns bútordarab, bármilyen lakásban
elhelyezhető.

Betegtelő kocsik

Hyg. köposzeszék

Bidettek és irrigatorok

Mosdó- és fürdőkádak.

spec. árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

GUTTMANN L
olcset-gyár

Budapest, IV., Városház-utca 2. szám
(Kossuth Lajos-utca sarkán.)

A ki cipőjét állandóan elegánsan akarja viselni az csak

Globint

használjon.

Ez a legjobb bőrtisztítószer
finom cipők részére.

Egyedüli gyár: Ifj. Schulz Frigyes
r.-társ. Eger (Csehország) és Lipcse.

Hirdetés.

Október hó 9-én (vasárnap) délután 3 órakor a farkashegyi állami szőlőtelepen az összes ezidei gyümölcs-termés nyilvános árverésen eladatik.

Csáktornya, 1904. október 3.

Ulicsny Károly

m. kir. szől. és bor. felügyelő.

798

PLOMBUS Co. New-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250000 hálairat egy év alatt.

Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
bűzös száj!

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kínos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus“-szal mindenki maga plombirozhatja

fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

☞ **odvas fogait** ☞

•Plombus ne hiányozzék egy háznál sem, az egyszeri csekély kiadás százszoros kamatja: a nyugalom. A fogtájdalmakban szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség netovábbja!

Ara egy adagnak, mely 5—6 odvas fogra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bárhová. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képviseltől, melynek czime:

„Plombus“ szétküldés. Pásztó, Heves-m.

PLOMBUS Co. New-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250000 zahvalnih listov čez jedno ljeto!

Néga više zubne bolji!
šupljastih zubov!
s m r d e č a usta!

Zgorinjim betegom su bezdvojno zrok šupljasti zubi. Ovo fino americkansko sredstvo ove nevugodne i bolestne nevolje

taki prepreči!

Sa Plombusom si svaki sam more plombirati

bez svake bolesti i nevjerojatno jednostavnim načinom

☞ **šupljaste zube!** ☞

•Plombus• naj nefali niti pri jednoj hiži, malomu strošku je stokrat naplaćeni interes: mir. One dakle, koji zubno bol imaju, pozovemo, da naj prištelaju, ovo fino sredstvo, koje su vu Ameriki znajšli.

Cena jednoj porcijii, kaj je za 5—6 šupljastih zubov dosta, sa naputkom hasnuvanja 2 korune. Ako se 2 K. 10 f. napre pošle, franco razpošiljano bude. Moći je prištelati jedino od magjarskog povereničtva kojemu je adres:

Razpošiljanje „Plombus“ vu Pásztó Heves-m.

3961.—1904.

Hirdetmény.

Csáktornya nagyközség

helypénzszedési jogának

írásbeli zárt ajánlat útján 1905. január 1-től három évre leendő bérbeadására **tolyó évi november hó 28. napjának délelőtt 10 órája** Csáktornya község-háza tanácstermébe kitézetik.

Föltételek a község-házán betekinthetők.

Csáktornyan, 1904. október 7-én.

800

Az előljáróság.

Magyar Regényírók

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrády Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nell.
Pálffy Albert: Esztike kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

AZ ÍRÓK NÉVSORA

Baksay Sándor
Beniczky Lenke
Beöthy László
Beöthy Zsolt
Bródy Sándor
Csiky Gergely
Degré Alajos

Dóczy Lajos
Eötvös József
Fáy András
Gaál József
Gárdonyi Géza
Gyulai Pál
Herczeg Ferencz

Iványi Ödön
Jókai Mór
B. Jósika Miklós
Justh Zsigmond
B. Kemény Zsigmond
Kuthy Lajos
Mikszáth Kálmán

Nagy Ignác
Pálffy Albert
B. Podmaniczky Frigyes
Pulszky Ferencz
Rákosi Jenő
Rákosi Viktor
Toldy István

Tolnai Lajos
Vadnai Károly
Vas Gereben
Versey Ferencz
Werner Gyula
Wohl Stefanie

AZ ÍRÓK NÉVSORA

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, diszes bekezdési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A _____ cégtől
ezennel megrendelem a
«MAGYAR REGÉNYÍRÓK»
című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 koronáért:
a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félveként fizetendő 25 korona utánvét mellett.
A nem kívánt módozat törlendő.
Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904 szeptember hótól kezdve félveként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részeket az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél _____ fizetendők be mondandóig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítés nincs. A részeket be nem tartása esetén a részletfizetés kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.
Szóbeli megállapodások érvénytelenek.
Lakbely és kelet: _____
Név és állás: _____

A „Magyar Regényírók”

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félveként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján. — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.